

Možete li preživjeti s 800 kuna mjesečno? Ako potpišete osobni stečaj, bolje da naučite!

- Autor: Leo Buljan

Onog trenutka kad pristanete na bankrot, vi više ne raspolazete svojom imovinom, nemate pravo dizati kredit ili biti jamac bez odobrenja suda, a što se tiče vaših troškova... Sud vam neće uzeti obiteljske dragulje i slično nasljeđe, ali nemam problema s time da vam uzme krov nad glavom.

Ministarstvo pravosuđa Orsata Miljenića napokon je izrodilo svoj prvi nacrt Zakona o osobnom stečaju, kolokvijalno još poznat kao *zakon o bankrotu*. Možda najkompliciraniji zakonski propis koji je ikad sastavila Kukuriku koalicija trebao bi riješiti problem prezaduženosti hrvatskih građana, a istovremeno osigurati da se vjerovnici nekako naplate.

Odmah možemo reći da je ovo jako strog i rigorozan prijedlog, a nitko još ne zna kako će javnost reagirati ako ovaj nacrt postane zakon. No, krenimo od početka. Tko sve ima pravo na osobni stečaj? Prema ovom nacrtu, to su svi građani koji najmanje dva mjeseca ne mogu podmiriti svoje dospjele dugove, a kojima dugovi iznose tri puta više od njegove plaće ili drugog redovitog primanja (honorarci). Također, u osobni stečaj će moći ići i nezaposleni građani koj dva mjeseca ne mogu platiti svoje dugove, a oni iznose više od deset tisuća kuna.

Nema stečaja bez suglasnosti vjerovnika

Postoje razlozi zašto bi se neki građani Hrvatske odlučili na osobni stečaj. Za početak, jasno je da bi se onima s ogromnim dugovanjima dio dugova oprostio. O tome koliko će se dugova oprostiti, zajedno će odlučivati vjerovnici i sud, dok je na dužniku da se bori za svoje interese. Vjerovnici i dužnici imat će dvije prilike da se dogovore. Za početak, mora biti zajedničke odluke vjerovnika i dužnika da dužnik uopće smije u osobni stečaj. Onda tek kreće najkompliciraniji dio posla. U prvom dijelu, vjerovnik i dužnik se pokušavaju dogovoriti vanparnično, uz pomoć posrednika, neke udruge ili institucije specijalizirane za takve slučajeve mirenja (Centar za mirenje, Centar za besplatnu pravnu pomoć ili Fina). Cijeli proces onda traje 60 dana, a savjetovalište zove dužnika i vjerovnike za isti stol. Ako dođu do dogovora, samo ponove svoj konczynus sudu koji osobi onda odobri osobni stečaj i stvar riješena. Ako se ne uspiju dogovoriti vanparnično, ulogu posrednika u dogovoru preuzima sud. Dužnik sudu mora dati popis dugova, vjerovnika i imovine. Pokretanje postupka pred sudom platit će predlagatelj koji može biti i vjerovnik, a cijenu određuje sudac.

Subjektivnost suda

Dođe li cijeli slučaj pred sud, dužnik gubi dio svojih prava. Točnije, mora se pouzdati u dobronamjernost suca koji daje svoj prijedlog nagodbe (čitaj podmirenja dugova) na koju se obje strane moraju očitovati u roku od 30 dana. Da bi se nagodba prihvatila, s njom se moraju složiti vjerovnici s više od polovicom potraživanja. Subjektivnost suda počinje kad počnemo pričati o ostalim dužnicima. Da bi sud prihvatio tu nagodbu, ostali vjerovnici ne smiju biti u gorem položaju od onog u kojem su bili kad je cijeli postupak krenuo, a to procijenjuje sud.

Sedam "mršavih krava" osobnog stečaja

Najbitnija strana ovog nacrtu je što se događa s dužnikom onog trenutka kad on potpiše osobni stečaj i prizna da je bankrotirao. Gotovo poetično da osobni stečaj može trajati maksimalno sedam godina jer život pod osobnim stečajem podsjeća upravo na sedam mršavih i izglednijih krava koje je egipatski faraon sanjao i koje su predstavljale sedam godina koje je carstvo živjelo u sirotinji i gladi. Onog trenutka kad pristanete na bankrot, vi više ne raspolazete svojom imovinom, nemate pravo dizati kredit ili biti jamac bez odobrenja suda, a što se tiče vaših troškova... Ako imate stan na svoje ime, sud može odlučiti da ga prodate i kupite manji. S druge strane, sud vam neće uzeti obiteljski nakit i slično nasljeđe, ali nema problema s time da vam uzme krov nad glavom. Sve na što imate pravo je 800 kuna za sebe (dužnik), po 480 kuna za odraslog člana obitelji i po 320 kuna za dijete mjesečno, koliko mora ostati od plaće ili socijalne pomoći, a sve ostalo uzima se za plaćanje vjerovnika. Mislite li vi da bi mogli preživjeti sa 800 kuna mjesečno? Ako se odlučite potpisati osobni stečaj, bolje da naučite.

Nact zakona prokomentirao je i hrvatski ekonomist Slavko Kulić. "Mi smo duboko, na samo dnu, gdje nema razumnih rješenja. Ovakav zakon unaprijed nema smisla. Kakav osobni stečaj kad je cijelo društvo već u stečaju. Jedan zakonski propis to neće promijeniti. I onda zamislite da morate preživjeti na 800 kuna mjesečno. To se zove neoliberalna eutanazija. Kad te vlastito društvo ubija, ali polako. Ovakav zakon samo drži čovjeka u zabludi i i zavarava ga da će mu kasnije biti bolje", smatra Kulić. Teško je vjerovati da će jedna zakonski propis spasiti prezaduženo hrvatsko društvo i da se spas krije u tome da većina nas živi na razini socijalnog slučaja.